

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 50
Helyben hazhoz utalva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 50

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczyn-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásra vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 5.

A schönbrunni esküvő.

(—a.) A legmagyarabb kir. hercegnek köztünk növekedett szép leánya: Mária Dorottya főhercegnő ma esküszik Schönbrunnban örök hűséget az Orleáni ház fejének: Fülöp hercegnek.

Ahol csak magyar szív dobog e hazában, mindenütt lelkesült örömmel gondolkodnak József főherceg leányának esküvőjére s őszinte imát küldnek az Ég felé a fenséges mátkapár boldogságáért.

Csak azt sajnálja minden magyar ember, hogy ezt a fényes esküvőt nem a budavári Mátyás templomban tartják. Hat esztendővel ezelőtt ment férjhez József főhercegnek másik leánya Thurn-Taxis herceghez. Budán a Zsigmond-kápolnában volt az esküvő. Simor János, az ország felejthetetlen hercegprimása magyarul eskette a legmagyarabb főherceg leányát. Örült az egész ország. Háromszáz esztendő óta nem látott főhercegi esküvőt a magyar udvar.

Mikor ez év tavaszán híre ment Mária Dorottya főhercegnő eljegyzésének határtalan örömmel fogadta azt nagy Magyarországnak minden polgára. Azt gondolták, újabb fény derül a budai királyi palotára.

Lapunk mindjárt az első napokban megírta, hogy a nagy fényű esküvő Ausztriában lesz megköve. József főherceg

általánosan szeretett családja ugyan jobban szeretné magyar földön tartani, de a nagy vívmányként üdvözölt egyházpolitikai reformok tehetetlenné teszik ezt. József főherceg családja nagy magyar ugyan, de egyuttal nagy katolikus; egyháza jogát megsérteni nem fogja, a polgári házasság dicsőítéséhez járulni nem fog.

A magyar kormány nagyon szeretne volna, hogy a fenséges pár itt tartsa esküvőjét. Hivatalos és félhivatalos lapjaiban meg is jelent egy tuczat czáfolat; de ezeknek is csak az volt a sorsuk, mint a hivatalos lapok többi czáfolatainak. Néhány nap múlva a hivatalos lapok is kénytelenek voltak konstatálni, hogy mégis csak — Schönbrunnban lesz a magyar főhercegnő esküvője.

Sajnos, hogy a magyar törvényhozásnak »csudálatra méltó« bölcseége mai napig sem tartotta érdemesnek respektálni a királyi család jogait és vallásos meggyőződését. Még Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszter, mikor megígérte a liberális kormány, hogy külön javaslatot fog benyújtani a kir. család házassági jogáról. Azóta három esztendő telt el s még mindig nincs kész a javaslat. S ha a királyi családnak valamelyik tagja Magyarországon akar esküdni, annak is csak úgy meg kell jelenni az anyakönyvvezető előtt, akár csak az utolsó lámpagyújtogatónak. És ismerve a magyar kir. anyakönyvve-

zetők »tapintatosságát«, megtörténhetnek, hogy a menyasszonyi koszoru hiánya miatt visszaküldenék őket, vagy kényszerítenék, hogy (az egyházi esküvő előtt) mint »férj és feleség« írják be nevüket az anyakönyvbe.

Azért akik ismerik József főherceg családjának mély vallásosságát, tudták előre, hogy nem lesz nálunk az esküvő. Mária Dorottya főhercegnő, aki évek hosszú során át saját kezűleg sütötte az ostyát, melyet a pap a szent misénél használt, aki ily határtalan tisztelettel van egyháza és vallása iránt, az nem lehet hűtlen annak jogai és tanítása iránt.

Mi magunk szeretnénk volna legjobban, ha ez a ritka fejedelmi nász újabb fényt derített volna a Magyarország székes fővárosára s érvényre jutottak volna a magyar udvartartásnak alkotmányunkban gyökerező jogai. De másrészt örömmel látjuk a korona elhatározásából azt, hogy a schönbrunni esküvő — az u. n. »új rend«-nek tökéletes kudarcza.

Bárhol tartsa is esküvőjét József főherceg fenséges leánya, az egész magyar nemzet osztatlanul kíván neki örömet, boldogságot. Vezesse bárhová a végzéseiben kifürkészhetetlen isteni Gondviselés, kísérje lépteit az Isten áldása. Csak arra kérjük, hogy ott is, a messze idegenben gondoljon néha országunkra, mely mostanáig neki is hazája volt.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az apai szív.

Írta: LEANDER.

Nyomasztó csend, lázas izgatottság a Kőházi-portán. Mindenki félve, lábujjhegyen jár ki s be az oszlopos verendán, mióta az a különös dolog történt.

De hogy is tudta az a Kőházi Sándor elhagyni az édes szüleit, a kik szeretetök minden jelével elhalmozták?

Egy kőbor színész-társaság primadonnája elvette az eszét, hej, pedig nem volt ám olyan szeleburdi, mint a vele egykoru fiatal emberek, kik őt nagyon is szolid fiúnak tartották.

Szép leányt, gazdag, uri leányt vihetett volna házassága szentélyébe, hisz az apja gazdag, tekintélyes ember.

Az öreget erősen megrendítette a váratlan esemény. Ekkora szennyfolt a Kőházi-család hótiszta becsületén! Az a sehonnai nem a Kőházi Dénes fia, azt nem ismeri el fiának: kitaladja; fogadkozott a felbőszült apa, hogy soha az életben, még halálos ágyán sem ismeri gyermekének azt a háládatlant. Az ilyen magáról megfeledkezett fiúnak nem lehet, nem szabad megbocsátani.

Kőháziné a szomorú háziasszony könyező gyermekeit vigasztalja a nappali szobában, de bizony a nagy vigasztalásban ő maga is gyakran el-ellágyul.

Kőházi Dénes a gyümölcsösben sétál. Elnézi a hulló faleveleket, a mint a földreszállva ismét utra kelnek az őszi fuvalom szárnyain és egymást kergetik, éppen mint az ő nyugtalan gondolatai. A kerítésen át kinéz az utcára. A szederhái utról egy nyikorgós parasztszekér kanyarodik a falu felé. Lassan döcög a higan folyó sárban. Az öreg ur odahúzódik a kertpalánkhoz, megvárja már, miben fárad az a szederhái ember.

— Gyí te sárga, mindjárt ott leszüng: biztatja ez czammogó gebéit. Kikerüli az utca közepén levő széles, nagy pocsolját, félrehajt egész a kerítés árkáig.

Kőházi egy százados akác törzse mellett áll; azért őt az a szederhái ember észre sem veszi. Az öreg ur nem kíváncsiságból, csak úgy véletlenül beletekint a kocsiba. Összeborzad attól, a mit ottan látott. A kocsiderékban valami fehér . . . egy lepedőbe burkolt alak . . . Az arcz látható, mert a lepedőt felhajtotta róla a csintalan szellő, hogy szabadon játszassék a tömött, éjszétét fűrtökkel.

Kőházi Dénes csak néz mereven, eláll lélekzete, görcsösen fogódzik a kérges akáczafatörzshöz. Istenem! mit látott, egy halavány arczot, a homlokot sűrű aludtvér borítja sötét rétegével. Ez az arcz az övé, igen az ő arca . . . Szegény Sándor, hát ez a viszontlátás! De hirtelen kiegyenesedett a megtört alak, ökölbe szorult a reszkető kéz és villámokat lövellt a még könyvtől nedves szempár. Erőltetett, makacs erélyvel mormogta a haragvó férfiú:

— Nem, nem az én fiam az a háládatlan!

Elindult aztán úgy a mint volt, gyalog szerrel bejárta a rétét, mezőt; csak az alkonyat homálya, meg a szitáló eső vetette haza.

A verendán várta siró felesége. Azon tőprengett szegény asszony, hogyan adja tudtára az apának a szomorú valóságot, De az meg-előzte.

— Mondd, kedvesem, hogyan halt meg?

A megszólított alig jutott szóhoz a csudálkozástól.

— Már tudod a gyászhirot? Annak a színesznőnek a kedvese orozva rálőtt.

— A nyomorult! — mondá Kőházi; — de itt van háromszáz forint, temessétek el szépen azt a meghalt embert.

— Azt a meghalt embert? Ugy beszélsz, mintha nem is akarnál jelen lenni a temetésén.

— Blzony nem akarok.

— De édesem! a fiad temetésén?

— Nekem ugyan nem fiam; de azért szép temetése legyen; szólj elszorult hangon és szobájába tért.

* * *

Eljött a temetés napja. Egy borus, kődös őszi nap. Nagy tömeg szorong a tágas udvaron, barna füsttel ég a halotti szövetnek a ravatal körüli, melynek fekete posztója alig látszik a sok diszes koszorútól. Pompás atlasz, brokát selyem szalagok arany felirásokkal.

Megzendül a halotti ének, hangosabb lesz

Az észak-amerikai Egyesült-Államok új elnöke.

New-Yorkból távirják nov. 3-ról — mint nekünk Budapesten át jelentik — hogy az észak-amerikai Egyesült államok új elnökét megválasztották: Max Kinley lett azzá 242 szavazattal.

A washingtoni fehér házba négy évre új ember vonul be s Cleveland eddigi elnök teljesen vissza vonul a magánéletbe.

Az új elnök politikai programja nem sokban különbözik az eddigi kormányzatétól; közgazdasági programja ellenben azonban nagy változást idézhet elő. Max Kinley volt az, aki indítványozta és keresztül vitte azt a törvényt, mely kezdete volt a védvamos irányzatnak Észak-Amerikában. Telivérü yankee lévén, ellensége az európai árucikk behozatalának, mi által különösen Anglia és Franciaország kivitele fog szenvedni. Ő egyúttal a valuta-kérdésben is az eddigi irányval szakítani fog, mert a bimetalizmus felé hajlik; és ha ennek behozatala nem sikerülne most, akkor elnökségének ideje elégséges lesz annak előkészítésére.

Programjának eme része is mérsékelt a többi elnökjelöltekhez képest, különösen Bryan megválasztása valóságos gazdasági forradalmat idézett volna elő nemcsak a gazdag Egyesült-Államokban, hanem Európában is.

Az új parlament.

Az országgyűlést tudvalevőleg a hó 23-ára hívta egybe a király, azonban csak harmadnapra az egybehívás után, 26-án fogja a képviselőház megtartani első ülését. A házszabályok ugyanis akként rendelkeznek, hogy az újonnan megválasztott képviselők a megjelenésre engedett napok harmadikán gyűlnek először egybe a képviselőház üléstermében. Ezen a gyűlésen fogja a korelnök közölni, hogy mikor nyitja meg ő felsége a trónbeszéddel ünnepélyesen az országgyűlést.

A parlament munkarendjéről Bécsen át tudódik meg, mi a kormány szándéka az új parlament munkarendjét illetőleg, mindenképp előtér természetesen a felirati vitába fognak és indítványt fognak tenni a felirati bizottság kiküldése iránt. A kormány azzal a kijelentéssel hogy a múlt országgyűlésnek beterjesztett és a

pénzügyi bizottság által letárgyalt költségvetést ismét benyújtja, indemnitási törvényjavaslatot fog beterjeszteni és kérni fogja annak sürgős tárgyalását. A felirati vita lefolyásától függ, vajjon az indemnitást a felirati vita közben tárgyalják-e, vagy pedig a felirati vita alatt párhuzamos ülésekben. A miniszterelnök új kvóta-küldöttség választására is indítványt fog tenni. Miután Wekerle és gróf Szapáry Gyula nem vállaltak manóatutot, helyettük másokat választanak,

A parlament megnyitása előtt valamennyi pártkör alakuló gyűlést tart. — A néppárt, miután még eddig párthelyisége nincs, a néppárt központi irodájában fog valószínűleg 20-án megalakulni. — A nemzeti párt 21-én tartja meg alakuló gyűlését. — A függetlenségi Kossuth-párt 20-án tartja meg régi helyiségében alakuló gyűlését. — A 8 tagra megfogyott Ugron-párt szintén 21-én tart értekezletet.

V e d l é s .

Corruptio optimi pessima.
Szapáry László gróf ismeretes levele a kormányelnökhöz, melyben bejelenti belépését a Bánffy gárdájába, a kormánypárt részéről visszautasított. Ezen épenséggel nem lehet örvideni, de sajnálkozni sem.

De azon már csodálkozni kell, hogy Battyány Tivadar, Zay Miklós és Karácsonyi Jenő grófok, valamint hir szerint a Szapáry-párt még több tagja, kik valamennyien az egyház-politikai törvények ellen szavaztak, most már a kormánypárt többségét szaporítják.

Méltán föl lehetni vetni azt a kérdést, hogy ezek a törvények megszüntek-e azóta olyanok lenni, amilyenekül ők nem akarták; de ezt végezzék el az illetők magokkal, amint-hogy Györfly Gyula is, aki volt pártonkivüli, volt antiszemita, majd függetlenségi képviselő, most pedig a kormánypártba lépett. Ezeket komoly politikusoknak venni nem lehet.

Egyfővárosi lap azzal okolja meg említett lépésüket, hogy a kormánypárt kereténbelül a Bánffy-gárdát akarják szétrobbantani. Nem tudjuk volt-e ilyen szándékuk vagy sem, de azt már bizonyosra vehetjük, hogy dobbal verebet fogni nem lehet.

a gyászolók zokogása. Számos rokon, jó barát és ismerős veszi körül a ravatal koporsóját. Elfogyott könyárja a jó anyának, ott áll mereven, vonagló arccal, majd éles sikoltással székébe hanyatlik. Oly megható, szivhez szóló a gyermekek keserves sirása! Egy karos szék ott, a szenvedő nő balján üresen áll. Mindenki ott van a temetésen, csak a kérlelhetetlen apa hiányzik.

Ő rajta volt, hogy minél korábban elmenjen hazulról. Az almás-erdőnek vette útját, de mikor kiért a faluból, megkerülte a falu fél határát és árkon-bokron keresztül nekivágott a temető-kertnek.

Sűrű, magas orgonabokor-sövény köríté a holtak tanyáját. Nincs már lombja a bokornak, nem költogeti dalos ajku madár az alvókat, a sirhantokat nem fedi zöldelő gypszövény, nem száll a légben himes pillangó, hiszen ősz van már, mikor rideg, kihalt a virágos kert is, hát még a temető! A bokorsövény mellett egy frissen ásott sirüreg. Jól látja ezt Kőházi Dénes a lombtalan temető-kerítésen át és forró könyek tolnak szemébe.

Csend van, halotti csend.

Egyszerre csak sejtelmes énekhang hallszik a távolból, tompán, elhalón, mantha a holtak énekelnének lent, a sírok mélyén:

»Könyörülj Istenem én bünös lelkemen!»

Kőszegi Dénes alig hallja ezt szive dobogásától, De e gyászos dallam közelebből, erősbobben hangzik, majd ismét elhallgat. Fuldokló zokogást hoz aztán a szellő... hozzák a

koporsót, két férfi vezeti az félajult anyát, aztán a síró gyermekek, résztvevő rokonok...
Új ének zendül és rázza meg a sziveket:

»A mélységekből kiállok
Fel te hozzád, én Uram!
Hallgass meg, midőn elődbe
Esdelve jut szavam!»

Göröcsös reszketés kinozza a bokrok megett rejtőzködőt. Kétkedik a felcsigázott lélek: a kevélylő vált önérzet keménységet, de a hatalmasabk szeretet bocsánatot parancsol.

»Ha feljegyzed vétkeinket
És számot jössz tartani,
Istenem! ki bir előtted
Akkoron megállani?»

Hangzik tovább a szivreható dallam, át, meg áttörve kétségbeesett jajsavaktól. Ugy fáj ez az ének az apának, ki nem akarja megbocsátani saját magzata ballépését. Nagy cseppekben gyöngyözik ránczolt homlokán a duló lelki harez hideg veritéke, tagjai idegesen rángatóznak; felegyenesedik, ... megzörren a bokor és előlép abból lánghan égő arccal, zilált hajfütökkel, könytől csillogó szemekkel az, a ki még hiányzott a temetésről.

Oda törtet a koporsóhoz; átölelve azt reszkető karjaival, bünbánón rebegi: »Kedves fiam, édes gyermekem, bocsáss meg a te keményszivű apádnak!»

Ha azt állítja a szülő, hogy nem szereti gyermekét, meghazudtolja szavát a sziv olthatatlan, igaz érzelme.

Képviselő választások.

A képviselőválasztások ma az egész országban befejeztetnek. Tegnap Szarvason folyt le a választás, ma pedig Szentesen Sima Ferencz Ugron-párti és Olay Lajos Kossuth-párti jelölt közt történik meg a választás.

A választás Szarvason.

Szarvas, november 4. (Saját tudósít. táv.)
A választás ma nagy küzdelemmel folyt le. Haviar Dániel függetlenségi mellett pártja erősen küzdött, de a kormánypárt mindent elkövetett, hogy keresztül erőszakolja jelöltjét. Végre elnök kihirdette az eredményt, hogy gr. Csáky Albin kevés szótöbbséggel megválasztott.

Ugron Gábor Szentesen.

Szentes, november 4. (Saját tudósít. táv.)
Ugron Gábor ma Szentesen a választók előtt beszédet tartott, a melyben kijelentette, hogy a mandátumot nem vállalja el. Azon nyilatkozatot tette továbbá, hogy pártjával az ország egyik végétől a másikig fog izgatni a törvény fölé helyezkedett kormány ellen.

Ugron lovagias-ügye.

Budapest, nov. 4. (Saját jud. táv.)
Szentesen ma Ugron Gábor éles szavakkal elítélte Kossuth Ferenczet. E közben néhány Olay-párti választó Kossuth Ferenczet éljenezte, mire Ugron a következőket mondá:

»A ki az orozva támadó kutyát szereti, éljenezze Kossuthot.»

Mikor Ugron Gábor Budapestre visszaérkezett lakásán egy Szentesen feladott táviratot talált. A telegram kihívás volt s a következőket tartalmazta:

»Olay Lajos megbízásából a Kossuth Ferencz személyét sértő nyilatkozatáért lovagias elégtételt kérünk.«

Tasnády Antal.

Dr. Krisztinai István.

Ugron Gábor nyomban a következő távirattal felelt:

»Hetvenkedésüket visszautasítom, ha tolatkodnak kidobatom.

Ugron Gábor«

Affér Olay és Sima között.

Szentes, nov. 4. (Saját tud. táv.)
Olay Lajos az Ugron nyilatkozatából kifolyólag provokálta ellenjelöltjét Sima Ferenczet, aki bejelentette, hogy Kossuth Ferencznek bármikor ad elégtételt, de Olayhoz semmi köze.

A kisucanjhelyi furfang.

A közönség előtt részben már ismeretes a híres kisucanjhely-várnai választás. Ott volt 1200 választója a néppártnak, kik korán reggel bevonultak a választás helyére, a liberális párt alig 150 emberével szemben, — ez iszonyu félelmet okozott a liberális töredékpártnak. Mi volt egyéb hátra, fortélyhoz kell folyamodni, új választási furfangot kell kigondolni. Táviratoztak Szalavszky főispánnak, majd ő segít a dolgon. S jött is a válasz: ha Tarnóczy-módon nem lehet győzni, legalább is meg kell zaklatni a néppártot — a választás elnaplandó, Deák a városba be nem bocsátandó. Hallatlan valami, de jellemző is az egész rendszerre.

Ez első eset híres alkotmányos országunkban. Ez kijátszása a törvénynek. Déli fél tizenkettőkor lemondanak az elnökök. Nincs, ki vezesse a választást: »A választást beszüntetem« — voltak utolsó szavai. Miért? — Van oka? — Nincsen, hiszen Czvincsek bizalmi férfi sürgetésére maga az elnök: Zelenay Sándor tanuk előtt többször kénytelen volt bevalani, hogy a néppárt táborában mindvégig a

legnagyobb csend, rend és figyelem uralkodott és semmiféle összetűzés, semmi rendezés nem volt. Képzelték, hogy hogyan hatott a választást beszüntető hír minden becsületes emberre. Mind a mellett a nép csendes, nyugodt volt és nem szavaztatta magát, pedig még vizet inni sem engedték meg neki, ott a szabad ég alatt állt: míg a liberális töredék jól mulatott bent a városban.

Deák Jánost, Markovics egyik bizalmi férfit többszöri sürgetés dacára még a városba sem eresztették. A választási elnök okt. 23-áról kelteztett hirdetménye készakarva csak okt. 26-án esti 6 órakor lett kifüggesztve, tessék már most ily későn igazolási jegyeket szerezni, melyeket különben ki sem akartak adni. A kis-ucca-ujhelyi jegyző: Hlucsil Kajetán egyenesen félrevezette a néppárt embereit, mert készakarva le nem bélyegezte az igazolási jegyeket, hogy az illetők azután várván szavazáshoz ne bocsátassanak. Szép dolog ez egy volt római katolikus kántortanítótól!

Az új választás november 12-én lesz, ismét csak Várnán. Elnökül a híres Kloch Károly báró, a zsolnai állomás főnöke és a zsolnai választás elnöke, a második szavazatszedőköltség elnökül pedig Dualszky Béla lett kiküldve. E kerületnek 1612 választója van. A.

Kossuth-praktikák.

A váci kerületből Bentsik József ügyvéd, Aszód s vidéke függetlenségi pártjának elnöke ezeket írja a M-nak:

»Endrey ur biztosított arról, hogy Kossuth örömmel fogadja a neki általunk ajánlott jelölést s nyomban meg is sürgönyözött neki küldetésünk célját, s harmadnapra az Egyetértés-ben meg is jelent, hogy Kossuth a jelöltséget táviratilag elfogadta:

Az idő rövidsége dacára s minden költség fedezése nélkül biztosak voltunk abban, hogy 5—600 választó le fog szavazni Kossuth Ferencz jelöltünkre s nyomban megindítottuk a gyűjtést, hogy a jelvények, zászlók s a vidék beszállítási költségeinek fedezésére megkivántató összeget előteremtjük; azonban nekem szeget ütött a fejembe, hogy Gajáry Géza kormánypárti jelölt a választás előtt három nappal palam-publice azt híresztelte, hogy a Kossuth-pártot a választás előtt lefuvatja, jöllehet, hogy Boda Vilmos ur sürgönye a választás előtt négy nappal engem arról biztosított, hogy Kossuth a jelöltséget szilárdul fentartja s kéri, hogy zászlóját a derék aszódiai és váciak juttassák győzelemre.

Mindezek ellenére mégis megtörtént azon általam el nem hitt eset, hogy a választás előtti nap délutánján Vácra egy sürgönyt kapok, a melyben Kossuth visszalépését jelezték, a mely sürgönyben én valóban cselszövést véltem s fel nem tételeztem azt, hogy Kossuth ily körülmények után a kapucsukás előtt cserben hagyja pártját, a mely párt zászlójára szegyet nem s csakis dicsőséget vetett volna, a mely párt leszavazása neki egy árva garasába sem került volna. Csselfogást láttam ezen táviratban még azért is, mert joggal elvárhattam Kossuth Ferencz urtól azt, hogy visszalépési szándékát velem tudatja, mint a ki őt pártom nevében felkértem a jelöltségre.

Sokat rebesgettek már arról, hogy a Kossuth-frakció titkos kormánypárti s hogy az utóbbival paktál a választások alatt, azonban én mindezeknek hitelt nem adtam, de a bekövetkezett események nagyon megingattak hitemben, mert a választás napjának reggelén Kossuth sajátkezűleg irt leveléből győződtem meg arról, hogy visszalépett s átengedte a tért a néppárt és kormánypártnak.

Ha ez csakugyan úgy volt kifundálva, az esetben is nagyot csalódott Gajáry kormánypárti jelölt s vele együtt Kossuth Ferencz is, mert a választás éjjelén elkészülve minden eshetőségre, fellármáztam a Galga-völgyet, ezt a hatalmas fészket a függetlenségi és 48-as pártnak s erős támogatást nyerve ezen kerületnek nagynevű s erős meggyőződésű ellenzéki férfiak, báró Prónay Dezső urban, a választás napján közel 300 választót vittem be a szavazó urnához s a váciakkal együtt leszavaztunk Majthényi Péter jelöltünkre s megakadályoztuk azt, hogy a kormánypárt jelöltje abszolút többséget nyerjen Kossuth visszavonulása által.

A külföld a választásokról.

A legutóbbi választás nem szerzett nagy tiszteletet hazánknak a külföld előtt. A napokban egy francia ujság irt össze borzalmasakat a választásról, jó francia szokás szerint összebeszélvén hetet-havat. Sokkal komolyabb azonban, a mit a Frankfurter Zeitung ír: »Idéje már, hogy a választási küzdelem véget érjen, különben az egész monarchia hadereje is alig lesz elégséges, hogy a választásoknál fölhasználják. A kormánypárti sajtó eleinte megkísérelte jelentékteleneknek tüntetni fel a véres összeütközéseket, de a tény hangsúlyban beszél, mint minden hivatalos szépitgetés. A különböző helyeken nemcsak sebesültek voltak, hanem halottak is és az a körülmény, hogy Ausztriából is kellett katonaságot rekvirálni, a választási küzdelemnek példátlan hevességére mutat. A kormánypárt élén báró Bánffy áll, a ki már mint főispán abban a hirben állott, hogy »snájdig« választás csinál; el lehetett képzelni, hogy a rendszert, a melyet azelőtt kicsiben alkalmazott, most nagyban fogja felhasználni. Így is történt. A legsürgősebb feladat volna, véget vetni az ilyen választási küzdelemnek, a mely botrány a civilizált Európa előtt. A fődolog, hogy visszazereztessék a választások őszintesége és hogy Magyarország polgárainak biztosítsuk azt a jogot, hogy egyenlő feltételek mellett bocsátkozzanak a választási küzdelembe.« Nagyon érdekes, hogy még a Frankfurter Zeitung is így ír, a mely pedig azon külföldi lapok közé tartozik, a melyek minden lehető alkalommal reklámot csinálnak valamennyi kormánynak.

A választások halottjai és sebesültjei.

Számtalan frissen hantolt sir jelzi azt, hogy Magyarországon most zajlottak le az általános választások.

A liberálisok örömmujongásaiba belevegyülnek az özvegyek és árvák jajkiáltásai, a haldoklók szakadozott sóhajai. Az ártatlanul kiontott vér az égbe kiált.

A napilapokban megjelent s összeszedett tudósítások szerint ezideig *harmincznégy halottja* van a választásoknak s számtalan nehéz sebesültje, kik közül sokan haldoklanak.

A megdöbbentő s mélyen elszomorító statisztikát a következőkben adjuk:

Október 13. *Hruszin* árvamegyei községben a csendőrök agyonszúrtak két asszonyt.

Október 19. *Erdőköz* községben a csendőrség agyonlőtt három választót és megsebesített sulyosan tizenegyet, könnyebben huszonhetet. A csendőrök összesen harminczkilencz golyót küldtek a nép közé.

Október 20. *Remetén* agyonszúrták a községi tanítót.

Október 21. *Egyházmáráton* Adler Samu birtokost életveszélyesen megsebesítették.

Október 22. A *nyíregyházai* tanyákon agyonverték Brestyán János ellenzéki főkostest.

Október 23. *Székelyudvarhelyet* egy választót életveszélyesen megkéselték.

Október 24. *Kis-Tállya* községben Kerekes János lelőtte Kovács János (kormánypárti kortes) bírót és feleségét; Ipacs Imrét pedig csizmasarokkal rugdosták halálra.

Október 25. *Nagy-Szombatban* a huszárok támadást intéztek a nép ellen. Egy huszárt agyonverték, többet sulyosan megsebesítettek, két embert agyonlőztek, kettőnek lába törött és harminczan szenvedtek kardsebet.

Vaiszlón a csendőrök leszúrtak két néppárti szavazót.

Draguson megyeri Krausz Lajosnak betörték a fejét. A csendőrök ez alkalommal két férfit és egy asszonyt agyonlőttek.

Felső-Lehotán egy kormánypárti választót agyonverték.

Nedeczen agyonverték egy szabadelvű választót, kettőt pedig életveszélyesen megsebesítettek.

Hajdu-Böszörményben agyonütötték Rác Sándor ellenzéki választót.

Október 28. A *dunapataji* ellenzéki választókat a huszárok szétverték; számos sebesült.

Diósadon Kaufmann kusalyi jegyző lelőtte Dózsa ellenzéki választót. A csendőrök ezután a tömeg közé lőttek. Ez alkalommal két ember

meghalt és körülbelül harminczan kaptak golyósebet.

A *sziget-szentmiklósi* vasuti állomáson a vagonba szállt választókat az ellenzék megdobálta. Három ember sulyosan megsebesült.

Losoncban a lőrinczi választók agyonszúrtak két miksi embert, tiznek pedig lemetszték a fülét.

Lippán agyonütöttek egy községi jegyzőt. *Temes-Moraviczán* a lucanasi kortestanyán vasvillával agyonszúrták Zária Dömötör kortest.

Tisza-Eszláron megöltek egy Buchhalter nevű választót.

Pécsett a rendőrség halálosan megsebesített egy választót, egy rendőr pedig életveszélyesen megsebesült.

Szabad-Battyánon megöltek egy kormánypárti választót.

Október 29. *Szatmáron* a katonaság három embert életveszélyesen, többeket sulyosan megsebesített. Egy kormánypárti kortes lelkiismeretfurdalásból öngyilkos lett. A választás legujabb halottját nov. 3-án temették el Szatmáron. Domán Ferencz odaváló polgár az a szerencsétlen, a kit hatodmagával leszúrtak Bánffy kakastollas katonái, a csendőrök. Jellemző, hogy mind a hat áldozat hátulról kapta a sebet, tehát menekülés közben. Domán temetésére kivonultak a szatmári ellenzéki választók s koszorút is helyeztek az áldozat koporsójára.

Csik-Szeredán a csendőrök agyonszúrták Tapolczai és Delnai bírót.

Tura községben a csendőrök az ellenzéki választók közé lőttek. Egy ember meghalt, kettő halálos sebet kapott.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Regészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva ma d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Más időben 50 kr.

November 5. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órakor.

12. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

29. A biharm. nőegylet árvaházának megnyitó ünnepélye és az »Erzsébet« táncestély.

* A »nagyváradai kath. kör« választmányja tegnap ülést tartott, a melyen apróbb belügyeket, folyóügyeket tárgyaltak. Legfontosabb mozzanata volt az ülésnek, hogy az egyesületi élet fejlesztése céljából felolvasásokat, táncestélyt s más ily ünnepeket fognak időnként rendezni, s ennek keresztülvitelére állandó bizottságot szerveztek, mely D ú s László elnökléte alatt 20 tagból áll. A kör ilyen irányu működése a mily jótékonyan, eredményesen közrehat katolikus társas életünk fejlesztésére, épen úgy emelni fogja az érdeklődést a derék kör iránt.

* Képesítő vizsgálat az Orsolya zárdában. A közoktatásügyi miniszter kiküldöttje: Ivánkovits János v. püspök, miniszteri osztálytanácsos kedden este a gyorsvonattal Nagyváradra érkezett s a kardinális, püspök ur szívesen látott vendége. Tegnap tartották meg a helybeli Orsolya zárdában a tanárképesítő osztály vizsgálatot, melyről már megemlékeztünk. Ivánkovics János elnökléte alatt Ez alkalommal Luczembacher Paula és Belopotoczky Honorata irlalmas nővérek tették le az osztály vizsgálatot.

* Hohenlohe biboros temetéséről még a következőket jelentik: A gyászszertartás a szent Lőrincz templomban szent misével kezdődött, a melyet Sambuceti biboros mondott. Oreglia biboros megadta azután az abszolucziót. A temetésen 12 bibornok, köztük Rampolla államtitkár, továbbá a vatikáni porosz és bajor követ, a diplomáciai kar összes tagjai, Ratibor herczeg, Ernő szász-meiningeni herczeg, a badeni nagyherczeg képviselője, a nemesi családok és a máltai rend tagjai voltak jelen. A német kolónia tagjai nagy számban vettek részt a temetésen. A biboros halála alkalmával nem érdektelen annak a körülménynek a föl-

elevenítése, hogy Hohenlohe herceg már száz-tizenötödik, a kik XIII. Leó pápa uralkodása alatt meghaltak. Ez idő szerint már nincs is több, mint öt biboros. a kiket még IX. Pius pápa nevezett ki. Ezek pedig Parochi, Mertel, Oreglia, Ledechovseki és Canossa biborosok.

* **Az esztergomi Bazilika új oltára.** Nehai Miskolczi Márton esztergomi nagyprépost 1848-ban egy szerényebb összeget hagyott hátra azon czélból, hogy a főszékesegyházban Szent Márton toursi püspök tiszteletére oltár állíttassék. A szerény összeg nem lévén elegendő oly oltár emelésére, a mely a Bazilika fényéhez méltó lenne, 48 évi kamatoztatásra volt szükség, míg a boldogult alapító nemes szándéka megvalósulhatott. Az oltár díszítésére szolgáló három szobor mintázásával Maszlaghy Ferenc prépost, a jeles műismerő indítványára Kiss György jeles szobrász lón megbízva, kinek a pécsi temblom számára készített apostolai fényesen bebizonyították, mily hivatottsággal bír az egyházi művészet terén. Szent Márton, Szent Jolánka és Szent-Kunigunda alakjait mintázta a művész. E szobron kívül három haut-relief képet is készített, a melyek tárgyát Rajner Lajos dr. prépost kanonok hozta javaslatba. Eszméje rendkívül szerencsés volt. A Kupa-lázadás idején Szent-István királyunk tudvalevőleg azon fogadást tette, hogy ha a lázadót legyőzi, a zsákmány tizedrészét a toursi sz. Márta tiszteletére emelendő egy sz. Benedek-rendi kolostor számára ajándékozza. E fogadás adott létet a Pannonhalmi kolostornak. A három relief e fogadást és annak teljesítését állítja a szemlélő elé. Az elsőben sz. István fogadást tesz (Vovet); a második a csatát tünteti fel (Vincit); a harmadik a fogadás teljesítését tárja elénk (Implet). A jellegzetes három latin szó Palásthy Pál püspök érdeme. A szobrok és reliefek egyaránt valódi műremek. Az oltárt Boltizár József püspök érseki helynök szentelte fel Mindszentek ünnepén fényes segédlettel s nagy számu hívő jelenlétben. Délben Boltizár püspök lakomát adott. Kiss György szobrász tiszteletére, mely alkalommal a házi gazda meleg szavakkal fejezte ki teljes elismerését a művész alkotása iránt. A bazilika különben legközelebb még egy új oltárral gyarapodik, mely pendantsja lesz a Szent Márton oltárnak, s Jézus szent szívének tiszteletére lesz szentelve. Ez oltár szobrát is Kiss György fogja mintázni.

* **Egy derék polgár és példás hazafi halála.** Városunk egyik közbecsülésnek örvendő derék, agg polgára Sztarill István halt meg tegnap reggel. A széles körben ismert és becsült férfi halála mély gyászszal sujotta dr. Székely István theol. tanárt, Székely Lajos gyulai róm. kath. tanítót, Székely Zsigmondot. Sztarill J. Jánost és Sztarill Etelka Szerafina szerzetes-tanárnőt, kik szerető édes atyjukat vesztették az elhunytban. Már régebbi idő óta betegeskedett a megboldogult, de az utóbbi napokban újabb betegség döntötte ágyba, melyből nem is kelt fel többé s szeretteinek karjai között visszaadta Teremtőjének lelkét. A mélyen sujtott család gyászában városunk közönsége és lapunk teljes mértékben osztozik. Temetése holnap, pénteken délelőtt fél 10 órakor lesz. — A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Alulírottak a magok és az összes rokonság nevében fájdalomtelt szívvvel jelentik forrón szeretett édesatyjuknak, illetőleg apósuk, nagyatyjuk, testvérük és rokonunknak Sztarill Istvánnak f. évi november hó 4-én reggel 8 órakor életének 73-ik évében hosszas betegeskedés után a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után az Urban történet gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai f. hó 6-án délelőtt fél 10 órakor fognak a Kálvária-utca 52. szám alatti halottas házban a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni és a várad-olaszi plébánia-templomban tartandó engesztelő szent-mise áldozat után a várad-olaszi temetőben a boldog nyugalomra helyezettetni. Mely végtisztességre az elhunytnak rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivat-

nak. Napyvárad, 1896. november 4-én. Az örök világosság fényeskedjék neki; Dr. Székely István, Székely Lajos, Székely Zsigmond, Sztarill J. János, Sztarill Etelka Szerafina, mint gyermekei. Székely Lajosné szül. Májer Róza, Székely Zsigmondné szül. Májer Mariska, Sztarill J. Jánosné szül. Boross Katalin, mint menyei. Pista. Erzsike, Mariska, unokái. Özv. Pethő Mihályné szül. Sztarill Magdolna, Moldován Gergelyné szül. Sztarill Julianna, mint testvérei.

* **Egy hadi emlék leleplezése.** Nachod mellett nagy ünnepélyességgel leplezték le tegnap az 1866-ban elesett katonák emlékkövét. Az ünnepen a polgárság is nagy számban jelent meg. A leleplezés után Schaumburg-Lippe hercegnél Ratiboricban diszebed volt.

* **Személyi hír.** Apponyi Lajos gróf, magyarországi udvarnagy Nagy-Apponyból Bécsbe utazott a schönbruni ünnepségekre.

* **A tiszti szemle.** Előkerültek az arany csillagos kabátok, csillogó paszomántos csákók hosszú kardok a szekrényekből; az utcákon, különösen a vár felé vezető uton nyalkára kihuzott tisztek igyekeztek, hogy eleget tegyenek a parancsnak s megjelenjenek a »Hauptparaporton. Tegnap több mint 100 közös hadseregbeli és tartalékos tiszt jelent meg a tiszti szemlén.

* **Gör. kath. istenítisztelet Debreczenben.** Varga László h.-büszörményi g. kath. esperes lelkész f. hó 7-én d. e. 9 órakor a debreczeni róm. kath. templomban gör. kat. rítus szerint szent misét fog tartani, amelyre debreczeni híveit meghívta, azon figyelemzetéssel, hogy akik gyónni és áldozni akarnak, azt ugyanakkor elvégezhetik. Nevezett lelkész ur azt is tudatja, hogy a róm. kath. gyermekek a bér-málás szentségét is felvehetik.

* **Milyen fizetést adnak a tanítóknak.** Az új-létai ev. ref. tanítóknak a fizetésére még azt sem lehet mondani, hogy élni kevés, meghalni sok, mert évi 60 frt fizetés mellett éhen is meg lehet halni. A közoktatásügyi miniszter 3 évre évenként 240 frt államsegélyt utalványozott, ezáltal kiegészítvén 300 frtra az évi fizetést. Ennél többet kap Nagyváradon egy téglahordó napszámos is.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órakor tartja rendes havi ülését. A szokásos folyó ügyeken kívül több érdekes tárgy kerül elintézés elé.

* **Összeesküvés Spanyolországban.** Mint Madridból telegrafálják. Geronában forradalmi összeesküvést fedeztek fel. Ripeli helységben tegnap tíz embert tartóztattak le, a kiknél kompromittáló iratokat találtak.

* **Rablótámadás Nagyváradon.** A rendőrség, mint minket értesítenek, a helybeli lapoknál házalni járt egy közleménnyel lapunk szerkesztője ellen, amelyben pinczérektől, kiket bármi kor tetszése szerint eltoloncizolathat, állíttattott ki magának »bizonyítványt«. Minden tisztességes ember be fogja látni, hogy a galád bosszuállítás ama leleplezésekért, melyeket lapunk a rendőri közegek visszaéléseiről hozott, most már a nevetségesség végső határáig ért és szármalmat érdemel különösen akkor, ha kijelentjük és kivánságra tanukkal is bizonyítjuk, hogy Lőrinczi rendőrbiztos az ismeretes két forintos borju ügyében lapunk szerkesztőjénél járt és kért-kunyorált, vonjuk vissza ama hírünket, melynek alapján ellene fegyelmi vizsgálat indítatott, mikor pedig esedezését nem teljesíthettük, megfenyegetett, mint a nyáron a többi leleplezett rendőrbiztosok. Egyébiránt tudatjuk újból, hogy a rendőrség ma sem tette jóvá mulasztását és még mindig nem kérte be a szerkesztőtől elrablott holmik leírását, amit pedig köteles volna megtenni akkor is, ha azok pusztán elvesztek volna! Már pedig az orvosi látélet, melyet bűnvádi főjelentésünkhöz dr. Kazay Kálmán vizsgálata alapján csatolunk, tanuskodik a tetleges támadásról, amennyiben »más (ember) által tompa eszközzel vagy taposással okozott súlyos testi sérülésekkel« konstátál. — Végül megjegyezzük még, hogy a helybeli lapok gyáva támadásaira itt nem szaporítjuk a szót, különösen a nekivadult butaság

ellentmondásait és hazugságait nem fogjuk szel-
lőztetni, hanem *törvény útján szerzünk magunknak elégtételt.*

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Özv. Lichtenstein Jánosné szül. Székely Emilia úgy a maga, valamint leánya Berta, nemkülönben az elhunyt testvérei Lichtenstein Eduárd gyermekeivel, Lichtenstein Vilmos nejével és gyermekeivel, Lichtenstein Róza özv. Tonka Jenőné úgy az elhunyt sógora Székely Imre nejével, az elhunyt sógoröjje Székely Erzsébet valamint számos rokonok nevében is fájdalomtelt szívvvel tudatják a legjobb férj, atya, testvér, sógor és rokonnak Lichtenstein János magy. kir. államvasuti kaulauznak folyó évi november hó 4-én reggel 1 órakor élete 52-ik, boldog házassága 20-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 5-én d. u. 3 órakor fog Szent-Anna-utca 929. szám alatt levő lakásnál a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint beszenteltetni s az olaszii sirkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent Mise-áldozat pedig a f. hó 6-án d. e. fél 8 órakor fog az olaszii róm. kath. plebánia-templomban az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, kartársai és baráti tisztelettel meghivatnak. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Betörés a püspökség magtárába.** Tegnap éjjel a nagyvárad püspökség magtárának egy ablakát betörték, továbbá a falát kiásták és behatoltak. A magtárból 12 zsák rozsot loptak el. Az ssetről jelentés lett téve a rendőrséghez s nyomozzák ez idő szerint még ismeretlen tetteseket.

* **Kihívás párbajra.** Budapesten a nyáron Richter Oszkár és Hányi Pál magánhivatalnokok, a mint a hivatalban beszélgettek, valami felett összeszólalkoztak. A dolog éppenséggel nem volt komoly természetű, de azért Richter, aki tartalékos hadnagy, helyénvalónak látta, a vitát egyszerre csak ezekkel a szavakkal félbeszakítani:

— Rendelkezésemre állok!

— Azzal nem imponálsz — hangzott a ríposzt, — a kardcsörtetéstől pedig nem félek. Hanem előbb intézd el elintézetlen ügyeidet.

Ezt most már Richter vette sértésnek és segédei Horti Jenő és Strausz Miklós útján fegyveres elégtételt kért ellenfelétől. Hányi, arra hivatkozva, hogy Richter a becsületszavára fogadott valamit s azt nem tartotta be, megtagadta az elégtételt. Ebből aztán egész bonyodalom támadt, mert a segédek kihívták azt a négy urat is, kik előtt a becsületszó állítólag elhangzott.

Richter és a két segéde tegnapelőtt párvialdra való kihívás miatt álltak a budapesti törvényszék előtt, mely Chudovszky Géza dr. alügyész vádindítványa után őket két-két napi államfogházra ítélte. A közvádoló megnyugodott s az elítéltek közül is csak Horti felebbezett.

* **Nyomatékos bizonyíték.** A szavazatszedő küldöttségek elnökei mindenütt szigoruan ügyeltek a személyazynosságra s ha valaki nem tudta igazolni, hogy csakugyan ő az a kinek nevében szavazni akar, könyörtelenül elutasították. Hódmezővásárhelyen is elutasítottak egy öreg polgárt, a ki nyomban nemsokára visszatért egy hasonló koru emberrel, hogy az mellette bizonyítson.

— Hát ismeri maga ezt az embert? — kérdezte az elnök a tanutól,

— Hogyne ismerném!

— Honnan?

A magyar gondolkozott egy kicsikét s azután kivágta a választ:

— Ezelőtt 15 esztendővel együtt ültünk — Vácson!

* **Leégett oltár.** Gyergyó-Csomfalvának templomában Szilágyi odaváló gazda egy szép mellékoltárt állíttatott; mult hó 23-án ennél végezte a pap az isteni szolgálatot, mely után a

sekrestyést valamely megbizatással a papi lakarra küldte; ezalatt a lelkész levetette ornatusát, de úgy ő, mint a sekrestyés megelégedett a gyertyákról, amelyek az oltáron égve maradtak a szalagok, az oltár terítői s ezektől az oltár is tüzet fogván, egészen leégett.

*** Körözött Figarók.** A Figarókról eddig azt tudtuk, hogy előzékeny, udvarias emberek; kiválóan érdeklődnek a politika és a friss pletykák iránt s borotválás közben csodálatos bőbeszédűséggel beharangozzák a fél várost egy-egy szenzációs hírrel. Most két Figaro erősen kompromittálta a többiek becsületét. Szabó Gyula és Kristin Károly fodrász segítők lopás és sikkasztást követtek el. Ezért országosan körozik őket.

*** Borzalmas halál.** A Nagy-Bajom községhez tartozó Moritz-féle pusztán egy 14 éves béres fiú iszonyu módon halt el. A buza földet hengerelték, s a szerencsétlen fiú 4 ökröt hajtott egy 10—12 mázsás henger elé fogva. Véletlen szerencsétlenségéből a fiút a henger elütötte s alá szorult az óriási vashengernek. Mire a béresek észrevették, már iszonyu módon össze volt törve a gyermek teste s nem volt benne élet. Az orvosi szemle megállapította, hogy belső része őszeroncsolódott s ez okozta halálát.

*** Agyonkínzott ujoncz.** Kecskeméten a katonai atrocitásnak egy szerencsétlen ujoncz áldozatul esett. Szombaton történt, hogy délután kivonultak az ujonczok a gyakorlótérre, a mikor a 9-ik század ujonczait kiképző őrvezető valami hiba miatt egész délután futólépésben szaladtatta körül a nagy gyakorlótéren az ujonczokat olyannyira, hogy egy Hodovási nevű ujoncz a szaladástól és puskatussal való ütéséktől összeesett s a kegyetlen őrvezető mind az által a többi ujonczokat szaladtatta vagy száz lépésnyire. Hodovási ez alatt meghalt. A vizsgálatot a zászlóalj parancsnokság nem indította meg, mert az ujonczok nem merték bevallani a hatalmaskodó őrvezető kínzásait. Az agyonkínzott bakát el temették.

*** Vigasztalás.** Kopogás.

— Szabad.

Belép egy szomorú fiatal ember. Se jónap, se fogadj isten.

— Mi tetszik?

— Nincs a természetben vesztes csak én — szavalta a barátságatlan idegen.

— Uram, ön összetéveszti magát Bánk bánnal.

— Ismerik a hont, a hol a czitrom virul?

— Van szerencsénk.

— Én is odavaló vagyok, a kifacsart czitromok honába.

— Mi baja?

— Eddig ur voltam. Volt szabadjegyem a kiállításba, Ós-Budavarába és Konstantinápolyba és most vége a dicsőségnek.

— Mi a kívánsága?

— Sziveskedjenek megmondani, érvényesek-e ezek a jegyek a jövő milléniumra?

— Föltétlenül.

— Köszönöm, felelt a látogató és megvizsgálatóva távozott.

*** Rendőri hírek.** Elveszett pénztárcza. Kun Lajos egy 196 frtot tartalmazó tárczáját egy bérkocsiban elvesztette. A megtaláló a rendőrségi hivatalnál jutalomban részesül. — **Lopás.** Bitner Ferencz a »szociál demokratá«-ban mulatott. Szügyi Józsefné észrevette, hogy pénz van a zsebében s egy alkalmas pillanatban belenyúlt és 30 forintot ellopott belőle. Bitner feljelentést tett a rendőrségnél. — **Ellopott télikabát.** Szezon dolog az egész. Fázott valaki és Dr. Kassay Kálmán téli kabátját ellopta. A rendőrség kutatja az ismeretlen kabát tolvajt.

Kiállítók panasza.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, nov. 4.

Az ezredéves orosz kiállítás butor és lakberendezési csoportjának mintegy 20 kiállítója gyűlt össze tegnap az Európa szálló egy termében. Sok panasz hangzott el a kiállítók melőzése miatt, de a jelen voltak csaknem egy-

hangulag különösen azt az érzékeny sérelmet hangoztatták, hogy a kiállítási kitüntetések, még most uincsenek nyilvánosságra hozva, holot ezeknek csak úgy van értékük, ha már a kiállítás folyamán ráteheti a kiállító tárgyaira a kitüntetést jelző táblát s ezzel a vásárló közönség kedvét és bizalmát felkeltik és fokozzák.

Kiemelték, hogy valamennyi eddig létezett kiállításon, már a kiállítás első felében megtörtént és nyilvánosságra hozatott a bíráló eredménye, nálunk pedig most e bezáráskor a kiállítók még nem is tudják, hogy kaptak-e kitüntetést s ha igen milyen fokot.

A jelen voltak egyhangulag konstatálták azt is, hogy e sajnos mulasztásért most már elégtételt sem kérhetnek, mert az akció elékéselt.

Egy nagyobb győri cég képviselője aziránt is felszólalt, hogy olyan czéget tüntetek ki diszoklevéllel melynek tárgyai csak hazai gyártmányok.

Váltóhamisító lakatos-legény.

— Saját tudósítónktól. —

A biharmegyei takarékpénztárhoz tegnap egy mesterlegénynek látszó fiatal ember egy váltót nyújtott be.

Hetvenöt forintból volt kiállítva a váltó s azon elfogadóként Fenesi Vilmos, kibocsátóként Serdült Bálint és forgatóként pedig N. Justh Sándor nagyváradi polgárok szerepeltek.

A takarékpénztárnál úgy a Serdült, valamint Justh aláírását jól ismerik, mert mindkettő részvényes a takarékpénztárnál. Eleinte kétegyeik voltak az aláírás valódiságában s meggyőződést szereztek, de biz azok silány utánzatoknak tüntek fel.

A bernyújtót biztatták, hogy kiadják neki délből a pénzt, a rendőrséget pedig értesítették hogy délből elfoghatják a hamisítót.

A rendőrségtől Gerő Ármin alkapitány elment a takarékpénztárhoz és várta egész délig a pénzszükségben levő mester-legényt, ki délből pontosan megjelent a pénzfővétele végett.

Gerő Ármin azonnal ráismert a 20 éves fiatal emberre s nyomban le tartóztatta.

Tóth Lajosnak hívják a letartóztatottat s alig néhány hete, hogy ügye volt a rendőrségnél. A vasutnál szolgált és pénzszükében lévén, feltörte az előcsarnokban levő trafikos bódét s jelentékeny összeget elvitt onnét más holmikkal egyetemben. Szabadon hagyták ideiglenesen, mivel elég biztosítékot láttak arra, hogy szabadságát el ne vegyék.

Az előbbi eset bizonyossága szerint rutul visszaélt a bizalommal, amennyiben ismét beakarta csapni a közönséget.

Mint értesülünk, a katonaságnál is volt egy kis kellemetlensége, miért várfozságra ítelték, azonban betegeskedése miatt kiszuperálták.

Letartóztatása után a gyönyörű multu és még gyönyörűbb jellemű fiatal ember töredelmesen bevallotta, hogy biz azok az aláírások hamisítottak, még pedig atyjától: Tóth Ferencztől csente a mustrát. Atyja ugyanis hegyőr és a szőlőbirtokosoknak kézbesít és itt látta a nevezett urak aláírását.

Ma átkísérik a kir. ügyészséghez.

Igazságszolgáltatás.

Sajtó utján elkövetett becsületsértés.

A nagyváradi esküdtszék hosszas szünet után ismét tárgyalást tartott. Ifj. Faragó István által ifj. Kron Kálmán elleni sajtóügye került tárgyalás alá.

Az esküdtszék a következőképpen alakult meg: Barts Sándor, Tichy Gyula, Bozóky Béla, Balázsovits Jenő, Duma Flórián, dr. Berkovits Ferencz, Molnár Lajos, dr. Komlós József, Stark Gyula, Kovács Béla, dr. Walner Ödön, dr. Schweiger Ede. Pótagok voltak: Keledy József és Tóth Márton.

Ifj. Kron Kálmán dr. Keresztes Gyula

aradi ügyvéddel jelent meg ifj. Faragó István pedig Rádl Ödön nagyváradi ügyvéddel.

Miután az esküdtek letették a hitet, megkezdődött a tárgyalás. Az ügy állása a következő: Ifj. Kron Kálmán egy vendéglőben kivette ifj. Faragó István mellűjét s daczára hogy Faragó többször kérte, azt vissza nem adta sőt pimasz gazembernek nevezte mert rolla olyat feltételez, hogy ellopta.

Erre Faragó arczul ütötte Kron. Ez azonban később barátságosan hívta haza, sőt az utcán is mellé csallakozott eszavakkal: »gyere haza Pista, ugy is egyuton lakunk.« De ez sértőleg válaszolt, miből utczai botrány keletkezett.

Másnap segédei megjelentek Faragónál. Ez kész volt elégtételt adni, azonban megbizottai, mivel Kron lefokozott katonatiszt s a lefokozás okát nem tudták, becsületbiróságot proponáltak. Mivel ez a megverekedést határozta, Faragó két új segédet bizott meg, kik eltekintve a becsületbiróság határozatától, felüket határozottan eltiltották a megverekedéstől.

Az Inkrimált közlemény.

Másnap az »Arad és vidéke« című napilapban egy nyiltéri közlemény jelent meg, mely többek közt a következő részt tartalmazta:

... miért is én ifj. Faragó István cs. és kir. kadét-őrmestert gyáva, jellemtelen korcsmahősnek nyilvánítom. Ifj. Kron Kálmán.

Faragó ezikk olvasása után azonnal sajtópert indított.

Panaszlott Kron 27 éves, Ujaradi születési ügyvédjelölt e cikkre vonatkozólag a következőket adta elő:

Előnk: Ön szerkesztette és ön tette közzé a felolvasott közleményt.

Kron: Igen!

E.: Miféle körülmények indították ennek megírására?

K.: Saját ekzisztenciáját látta veszélyeztetve, támadásnak volt kitéve az erkölcsi létezése is s első felindulásában nem élhetett más fegyverrel annak visszatörölására.

A tanuk.

Rádl Ödön felpéresi ügyvéd ezután tanukul Nagy Kálmánt, Wannai Gyulát, Eitel Károlyt, Abraham Bélát és Eöri Bélát kérte kihallgatni, s előterjesztette a tanuk elé adandó kérdéseket. Dr. Keresztes Gyula ezen tanukon kívül kérte Lengyel Sándor, Boros Iván és Avarfi Géza kihallgatását, egyidejűleg a panaszlott erkölcsi életére vonatkozólag dr. Adler Ignác és dr. Prigl István írásbeli nyilatkozatát.

Vannay Gyula

35 éves arad-városi aljegyző, nőtlen, róm. kath.

E.: Emlékszik-e, hogy Faragó és Kron közt 1895. év január 15-én Aradon összeütközés volt?

T.: Ő éppen vacsorázott, mikor bejött Kron és Faragó. Ekkor történt meg az ismert incidens, mely egy mellű miatt történt. Mikor később az utczai botrány keletkezett, ő Kronnal volt és a rendőri őrző az ő szavára nem kísérté be őt. Később Faragónak segédkezett a lovagias ügynél, de mivel a becsületbiróság határozata után is verekedni akart, lemondott megbizatasáról.

Berkovits: Ittas állapotban volt-e a két fiatal ember?

T.: Spitzcük volt.

Dr. Keresztes: Ittak-e azután is, amikor önnel találkoztak és mit?

T.: Igen! Előbb sört, aztán pezsgőt.

Eitel Károly főhadnagy.

E.: Tud-e a két fiatal ember afférjáról.

T.: Igen! Később segédkezett is. De ő utána járt a Kron lefokozásának és mikor megtudta, hogy az jellembevágó dolog határozottan megtiltotta a megverekedést segédtsáival együtt, mert ez véleménye szerint, Faragó tiszti rangjába került volna.

Abraham Béla főhadnagy, ki szintén segédkezett Faragónak előző tanukhoz, hasonlóan előadja a tényállást. Megemlíti ő is hogy a megverekedés miatt a katonai törvények szerint tényleg lefokozták volna Faragót, mert egy rangvesztett katonával verekedett meg.

E ő r i Aladár, a tényállást és egyéb körülményeket az eléző tanuk vallomásaival mindenben megegyezőnek tartja.

L e n g y e l Sándor, B o r o s Iván és A v a r f i Géza tanuk a panaszolt jellemére vonatkozólag adtak elő egyes körülményeket. hasonlóképpen a tényállást, amely részben meg egyezett a többi tanuival.

R á d l Ödön négy tanu szembesítését kérte, becsatolt továbbá több okmányt, köztük egy becsületbirósági határozatot, K r o n egyéniségére vonatkozólag.

D r. K e r e s z t e s ügyvéd a becsületbirói határozat, továbbá a szembesítés ellen kifogást emelt, amennyiben tanuk eskü alatt vallottak és saját külső tapasztalataikat adták elő, a lelkiismeretesség pressziója alatt.

A törvényszék visszavonult határozat hozatal végett. Tíz percig tartott a tanácskozás, mely után feleslegesnek tartották a szembesítést és a hivatott becsületbirósági határozat felolvasását.

Ezután A d l e r Ignácznak K r o n tiszta jellemére tett írásbeli nyilatkozatát olvasták fel, nemkülönben K r o n két rendőri kihágás vétsége miatti elítélését és a szóban forgó lovasias ügy jegyzőkönyvét.

Ezek után felszólította elnök a panaszost, vádja előterjesztésére.

Rádl Ödön.

Hatalmas beszédben adta elő, hogy K r o n elitélendő a mai társadalmi viszonyok között. Felhossa Faragó helyzetét s elégtételt kér a megsértett becsületért az esküdtszék től.

Előadja a tény elfogulatlanul s az esküdtszék lelkiismeretére bizza, hogy elégtételt ad-e a megsértett jellemnek és becsületnek. A gyönyörű beszédet a közönség eltitkolhatóan tetszés nyilatkozata követte.

Dr. Keresztes Gyula

szintén szép védelmet terjesztett elő, mely csöppet sem maradt a Rádl-é mögött. Hivatkozik az esküdtek érzékére, rámutat a ferde társadalmi felfogásra, mely sokszor a legmunkásabb, legtisztességesebb tagokat üzi el köréből egy csekély fiatalkori botlás miatt. A közönséget könnyekig meghatotta beszédével.

R á d l hosszasan válaszol az abban foglaltakra s kifogásolja, hogy az esküdtek érzékét akarja rabba tenni, ismét figyelmezteti az esküdteket a tiszta meggyőződés követésére.

D r. K e r e s z t e s röviden válaszol a Rádl szavaira, mely után elnök felolvasta a kezdő pontokat, mely után az esküdtszék határozathozatal végett visszavonult.

A verdikt.

Az esküdtszék határozata a következő:

I. Foglaltatik-e az inkriminált közleményben rágalmazás? **12 nem.**

II. Foglaltatik-e benne becsületsértés? **12 igen.**

III. Szerzője-e ifj. K r o n az inkriminált közleménynek? **12 igen.**

IV. Vétkes-e K r o n rágalmazásban? **12 nem.**

V. Vétkes-e becsületsértésben? **12 igen.**

E határozat után, tekintve, hogy ifj. Faragó nem kívánja a megbüntetését, 80 frt fő és 40 frt mellék pénz büntetésére, továbbá 150 frt ügyvédi díj és a felmerült költségek megtérítésében marasztaltatott a vádlott.

REGÉNY-CSARNOK.

Zsebel ki felebarátodat.

REGÉNY.

Írta:

G É R A R D E D.

30

Kázmér nem igen tudott hamarosan jobb beszéd tárgyat találni, mint a lodnikii magányos életről szólni. Mióta Xeniat itt találta, annál inkább satnyának találta hozzá képest az itteni tartózkodást. Ezuttal eltalálta a leány gondolatát.

— Óh, mennyire félttem, midőn néhány hónap előtt idejöttem! kiáltott föl Xenia a kérdésre. — Krakói tartózkodásom után oly kü-

lönösnek tetszett itt. Nem tudtam aludni, mikor a vihar a fákat rázta és végig süvöltött a szántóföldeken; még csak két napja, hogy iszonyú ijedséget állottam ki.

— Talán bizony rablótól? kérde Kázmér várakozásteljesen.

— Nem, egy rókatól. Egész a házhoz sompolygott és az ablakon át rám nézett. Soha sem láttam azelőtt olyan nagy rókát; a szügye egészen fehér volt. Nagyou sápadt lehettem akkor.

És e kinos megemlékezésnél orczái megint elhalványodtak.

— Iszonyú! kiáltott föl Kázmér s elragadtatással nézte arcjátékát.

— Nem gondolja ön, hogy akkor éjjel, mikor a bálról hazafelé jöttünk, nagy szerencsének tarthatjuk, hogy nem találkoztunk farkasokkal; kérde Xenia. Szerencsétlen utazás volt az.

— Szerencsétlen? Ne mondja szerencsétlennek; csengett Kázmér. Higyje meg nekem, rám nézve nagyon szerencsés volt.

Xenia lesütötte szemét, de oly kevéssé sikerült neki szigorú kifejezést ölteni arczára, hogy Kázmér neki bátorodott.

— Tessék nekem elhinni, mondta — én azt óhajtottam, vajha az a hegy legalább hat-szor oly magas lett volna, a hóföreteg pedig százszor erősebb, miáltal örömmöm, hogy önt támogatatom, sokkal tovább tartott volna.

Xenia majdnem megütközéssel vetette föl szép szemét. — Ó oly fiatal s tapasztalatlan volt, hogy még nem szokott hozzá a hizelgésekhez, és éppen ez a hizelés sokkal őszintébben hangzott, mint a milyeneket addig hallott volt.

Zavarában unokanővére felé fordult; de a felelettől megkímélte Pável, az inas belépése aki egy csomagot tett az asztalra.

Kázmér megismerte a magával hozott virágot benne és fölbntotta a csomagot.

— Ah, egy virág, egy rózsaszínű Azalea! Milyen szép! De lássa, ön rosszul gondozta; kiáltott Xenia. midőn a virág néhány szirma az asztalra esett.

— Csinosnak találja ezt a virágot?

Természetesen annak találta Xenia. Rajongott a virágokért, különösen Azaleákért, s ezek között megint a rózsaszínűekért, és természetesen az előtte fekvő rózsaszínű Azaleát már a következő pillanatban keblére tüzte.

Kázmér arca a boldogságtól sugárzott. De csak egy pillanatig. A másikban már észébe jutott, hogy az a virág Vicziának volt szánva. Lopva odatekintett Viczia éppen mélyen lehajlott a tervrajzokra a szoba tulsó részén, de nem szólt semmit.

Kázmér most megtanult különbséget tenni Kaméliák és Azaleák között.

Nem sokára a kapualjból szán csöngése hallatszott; ott állott meg Kázmér fogata.

Mikor bucsuzott észébe jutott megint, hogy a virág, mely ott pompázott Xenia keblén, voltaképpen Vicziát illeti meg.

Amikor Vicziának bucsukezet nyújtott, bocsánatot kért feledékenységéért.

— Soha se bánja, Bielinski nr; felett Viczia.

— Szerencsére úgy sem az a virág ez, amit Viczia kisasszony óhajtott; ez tehát úgy sem volna az igazi.

— Bizony nem! viszonzá Viczia, és Kázmér észrevehette, hogy hangjában volt valami gunyos. (Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Mária-Dorottya főhercegnő esküvője.

Bécsben Mária-Dorottya főhercegnő és az orleansi herceg esküvőjére, mely európai hírű nevezetességet képez, nagy előkészületeket tesznek. Az esküvőre vonatkozólag, mely ma megy végbe a bécsi udvari plébánia templomban, a következő táviratokat kaptuk:

A renuncziáció.

Bécs, nov. 4. (Saját tud. táv.) Ma délben 12 órakor Gruscha biboros, az

udvari méltóságok, a miniszterek, titkos tanácsosok egybegyültek a Burg titkos tanácsosai szobájában, hogy jelenlegyenek Mária-Dorottya főhercegnő renuncziációján. A főudvarmester jelentésére király Ó Felsege a mennyasszony és a főhercegek kíséretében a terembe jött. Ó Felsege a trón előtt állva beszédet intézett az egybegyült méltóságokhoz, tanukul hiva fel őket a végbemenendő állami actushoz, mire a jelen voltak mély meghajlással feleltek.

Gróf *Goluchovszky* Agenor közös külügyminiszter s az uralkodóház minisztere felolvasta a renuncziációra vonatkozó okiratot. A mennyasszony: Mária Dorottya a király előtt meghajolva, az oldalt álló asztalkához lépett, jobb kezének ujjait a Gruscha érsek áttat elébe tartott evangéliumos könyvre tette s elmondta az esküt. Majd a másik az asztalnál aláírta a renuncziációra vonatkozó okiratot. A völegény az actusnál nem volt jelen.

Bécs, nov. 4. (Saját tud. táv.) A holnapi esküvő után az új pár valószínűleg Alesuthra megy.

Budapest, nov. 4. (Saját tud. táv.) A székesfőváros mai közgyűlésén felolvasták József főherceg levelét, melyben megköszöni a leánya, Mária-Dorottya főhercegnő eljegyzése alkalmából a főváros nevében küldött üdvözlét. A főherceg köszönő levelét zajos éljenzéssel fogadták.

A vendégek érkezése.

Bécs, nov. 3. A fenséges mátkapár megérkezett Bécsbe. Az orleansi herceg reggel indult különvonattal Alesuthra, míg a mennyasszony Mária Dorottya főhercegnő csak délután ment Bécsbe szülőivel, testvéreivel s a főhercegi udvarrai. A főhercegi család a Hofburgban szállt meg, a hol több termet rendeztek be a maga részére. Az orleansi herceget maga a király fogadta a pálya udvaron s elkísérte a schönbrunn kastélyba.

Az esküvőre megérkezett Bécsbe Chartres Róbert herceg feleségével Máriával és fiával, Henrik orleansi herceggel. A pályaudvaron Klementina hercegnő, Fülöp kóburgi herceg, Lujza kóburgi hercegnő, Gaston orleansi herceg s ennek fia üdvözölték őket. Kíséretükben voltak márki de Bouillé, mademoisella du Parqueti. Diszszolgálatra Königsbrunn báró vezérőrnagy és Salm Róbert gróf főhadnagy van melléjük kirendelve. A vendégek közt van Broglie herceg nejével, Noailles herceg nejével, Brissac herceg, de la Tremouille herceg nejével, Chabot Rohan herceg nejével, de Vogne márki, Mr. Thuret, Steiner Fülöp székesfehérvári püspök titkárával Szalay Huberttel.

József főherceg és neje Mária Dorottya főhercegnő, Erzsébet Henriette főhercegnő, József Agost főherceg és neje, Ferenc Szalvator, Lipót Ferdinánd főhercegek, Bourbon Antal herceg és neje, Ferdinánd Alencon herceg és neje, valamint Turn Taxis Albert herceg és neje is ide érkeztek. A párisi grófné és a chartresi hercegi pár délután átköltöztek Schönbrunnba, hol Ó Felsege üdvözölte őket.

A plébánia templom elrendezése.

Az udvari plébánia templomban már befejezték az esküvőre való előkészületeket. A királyi pár helye a főoltártól balra van; a jegyes párnak vörös bársonnyal bevont imázsamolyait középtűt az oltár előtt helyezték el. Taliáni apostoli nunczius számára külön széket állítottak a királyi család üléseivel szemben.

A royalisták nászajándéka.

A párisi royalista fiatalság pompás dísz tárgyat fog átnyújtani az orleansi hercegnek, a girondenai royalisták pedig Mária Dorottya főhercegnőt lepik meg egy művészi kivitelű nyakékkal.

A menyasszonyi ruha és fátyol.

A menyasszony főhercegnőnek megérkezett Bécsbe a toalettje, mely nagyobb részt Bécsben készült. Első helyen említendő a menyasszonyi ruha, mely a legnehezebb fehér, ezüsttel áttört moiréből készült és en relief arany himzéssel van díszítve és mely négy méter hosszú uszályban végződik. A ruhán a Bourbon-lilliom motívumai az uralkodók; ez a virág tudvalevőleg fehér mezőn Franciaország királyi családjának czimere; ugyanez a himzés szegi be a szoknyának tabelier-alaku előrészét narancsvirágból és mirtusból való guirlandokkal kombinálva. Két ugyanilyen guirland graciózan esik az uszályra. A virág alatt túll-illuzióból való duzzadó puffok emelkednek. A derék kivágását mirtus és narancsvirág ágak díszítik; egy másik ilyen ág rézsut vonul át a derékon, mely ép úgy, mint a félhosszu új allengoni csipkével van ékesítve.

A főhercegnő menyasszonyi fátyola általános csodálkozást kelt azok között, a kik látják. Egy híres francia czég készítette Normandiában. A szegély rajza fleure de lysből áll, a mely Ausztria és Magyarország egyesített czimere köré fonódik. A hol a fátyol az uszályt éri, a rajz igen nagy és fokként kisebb lesz, míg a diademnál a legfinomabb arányokban végződik. A menyasszony kívánsága folytán folytán ügyeltek arra, hogy a pompa ne csökkentse a csipkének finomságát és könnyedségét. A fátyol point d'alengonból készült s végig kézi munka.

Ős-Budavár fenmarad.

Budapest, nov. 4. (Saját tudósítónk táv.) A főváros mai közgyűlése foglalkozott az állat- és növényhonosító társaság azon kérelmével, hogy az Ős-Budavár botrányos mulatóhely továbbra is fentartassék. A kérelem teljesítése estén a vállalat a kérvényező társaságnak bi-

zonyos összeget juttat. A kérvény tárgyalása alatt heves jelenetek voltak; a jobb érzésű bizottsági tagok a kérelem megadása ellen nyilatkoztak. Végre a közgyűlés 149 szóval 87 ellen megadta 3 évre a meghosszabbítást, az obscurus hely fentartására.

Az Egyesült-államok új elnöke.

London, nov. 4. (Saját tud. távirata.) Az amerikai Egyesült-Államokban tegnap éjjel a tanácskozás eredménye szerint 447 közül, akik decemberben az elnököt választják, 242 M a c Kinley híve s így ennek győzelme bizonyos.

Lemondott polgármester.

Budapest, nov. 4. (Saj. tudósítónk táv.) K a m m e r m a y e r Károly polgármester ma állásáról lemondott s kijelentette, hogy vissza vonul. A főváros közgyűlése Budapest diszpolgárává választotta a távozó polgármestert.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlőbirtokosság figyelmébe.

A városi szőlőtelep kezelő bizottsága által megállapított és a városi tanács által jóváhagyott árak szerint a megrendelő helybeli birtokosok között az oltvány kiosztás a következő birtok arányban fog eszközöltetni: u. mi 1 hold után 200, 2 hold után 470. 3 h. u. 640, 4 h. u. 900, 5 h. u. 1080, 6 h. u. 1330, 7 h. u. 1470, 8 h. u. 1740, 9 h. u. 1960, 10 h. u. 2130 darab, mely összegbe 25% két éves gyökeres zöld ojtvány lett beszámítva.

Felhivatnak a szőlő-birtokosok, hogy utalványukat alulírottól átvenni és az abban kitett összeget a városi pénztárba lefizetni s a fizetési bárca felmutatása mellett oltványukat

november 30-ig elvitetni sziveskedjenek, mivel azontul a telep igazgatósága azokért felelősséget nem vállal.

Nagyvárad, 1896. november 4-én.

Markus János.
hegybíró, telepintéző.

Terménytőzsde.

Budapest, nov. 4.	
B u z a	őszre, bácskai 7.86
	őszre, északi 7.88
	október-novemberre, bácskai 6.79
	okt.-nov.-re északi 6.81
R o z s	őszre bácskai 0.00
	őszre, északi 0.00
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai 4.17
	okt.-nov.-re, északi 4.15
R e p c z e	október-novemberre, bácskai 0.00
	okt.-nov.-re, északi 0.00

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896 nov. 4-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	121.50
Magyar koronajárdék	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.10
Italméresi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	155.75
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	137.—
Osztrák járadék papírban	101.—
Osztrák járadék ezüstben	101.—
Osztrák járadék aranyban	121.75
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	144.—
Osztrák magyar bankrészevény	935.—
Magyar hitelbank részevény	404.75
Osztrák hitelintézeti részevény	369.—
Osztrák-magyar államvasuti részevény	861.50
20 frankos arany (Napoleonodor)	9.52
Német birodalmi márka	58.70
London vista	119.85
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.75

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

PSERHOFER J. „VÉRTISZTÍTÓ PILULA I“

ezelőtt „egyetemes pilulák“ neve alatt;

ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszertül ajánlatnak és ajánlatot az minden oly bajknál, melyek a **rosz emésztésből és székrekedésből** erednek: mint **pepavarok, májbajok, kólika, vértelülások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknél.** Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **vérszegénység** s az ebből eredő bajknál is: így **sápkornál, idegességből származó fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító labdacok olyan könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okoznak és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de meg gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők. Ezen „vértisztító pilulák“ va ódi minőségükben egyedül **PSERHOFER J. gyógyszerárában**, az **arany birodalmi almához** Singerstrasse Bécsben készíttetnek. Egy doboz ára 15 drb pilulával **21 kr o. é.** Egy tekercs 6 dobozzal **1 frt 5 kr.** A bér előleges beküldése mellett ára bérmentes megküldéssel: 1 tekercs labdac **1 frt 25 kr.** 2 tekercs labdac **2 frt 30 kr.** 3 tekercs labdac **3 frt 30 kr.** 4 tekercs labdac **4 frt 40 kr.** 5 tekercs labdac **5 frt 20 kr.** 10 tekercs labdac **9 frt 20 kr.** Egy tekercsnél kevesebb nem küldetik.

NB. Nagy elterjedtségük fogva ezen pilulákat legkülönbözőbb alak és név alatt utánozzák; azért figyelmeztetünk mindenkit, hogy világosan „Pserhofer J. vértisztító pilulák“ kell kérni és csak azok tekintendők **valódiaknak**, melyek használati utasítása Pserhofer J. sajátkezű aláírásával van ellátva s melyek a dobozfedők feliratán ugyanazon névaláírással **veres nyomásban** vannak ellátva.

A számtalan levél közül, melyekben e pilulák fogyasztói a legkülönbözőbb és legsúlyosabb betegségek után visszanyert egészségükért **hálát mondanak**, csak néhányat igtatunk ide, azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki csak egyszer használta e pilulákat, azokat tovább ajánlja.

<p>Köln, 1893. ápril 30. Igen tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives, küldjön ismét az ön föltulhatatlan vértisztító labdacsaiból 15 tekercscsel utánvót mellé. Egyszermind fogadja legmélyebb köszönetemet az ön csodáerejű labdacsaier. Vagyok kiváló tisztelettel. Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.</p>	<p>Bécs-Ujhely, 1887. decz. 9. Tekintetes ur! Legforróbb köszönetemet fejezem ki önnek 60 éves nagyedem nevében. Ot évig szenvedett idült gyomorhuruts vizkórbán. Az élet már csak kin volt rá néve s valóban egészen le is mondt az életéről. — Véletlenül valahogy az ön kitűnő vértisztító-labdacsából egy dobozzal jutottak kezeimhez s annak huzamosabb ideig való használata után teljesen felgyógyult. Teljes tisztelettel Weinzettel Józefa.</p>	<p>Kifejezést s azokat, a hol csak szerit tehetem, mindenütt a legmélyebben fogom szenvedő embertársaimnak ajánlani. Ezen köszönetnyilvánításomnak tetszése szerinti nyilvános felhasználását pedig ezennel rendelkezésemre bocsátom. Mély tisztelettel Hahn Ignác.</p>
<p>Hrascho, Flödnik mellett, 1887. szept. 12. Tekintetes ur! Valóban az isten szent akarata volt, hogy az ön labdacsa kezemhez jutottak s jelenleg megírom önnek azok eredményét: gyermekágyban meghűtem, úgy annyira, hogy dolgaimat már nem voltam képes végezni s azóta már bizonyára rég meghaltam volna, ha az ön csodálatra méltó labdacsa meg nem mentenek. Az isten áldja meg önt ezerszeresen érte. Hiszem, hogy az ön labdacsa ieten áldja meg önt ezerszeresen érte. Hiszem, hogy az ön labdacsa ietökéletesen ki fognak gyógyítani, minthogy másokat is meggyógyított. Knifke Teréz.</p>	<p>Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz 27. Tekintetes ur! Alulírott tisztelettel kérem, sziveskedjék az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból számomra ismét 4 tekercscsel megküldeni. Nem mulasztatom el egyszerismind, hogy ezen kitűnő labdacok becses voltát, illetőleg legmélyebb elismerésemnek mondjak. Legmélyebb tisztelettel Zwickli Anna.</p>	<p>Gotschdorf, Kolbach mellett, oszt. Szilécia, 1886. okt. 8. Tekintetes ur! Tisztelettel felkérem önt, sziveskedjék az ön egytetemes vértisztító-labdacsából egy 6 dobozról álló tekercset megküldeni. Egyedül csak az ön csodálatos labdacsaikat köszönhetem, hogy gyomorhajomtól, mely öt éven át gyötört, megszabadultam. Nem is fog nálam ezen labdac sokasem hiányozni s tekintetességének pedig ezennel a legmélyebb köszönetemet fejezem ki. Legmélyebb tisztelettel Zwickli Anna.</p>

- Alpesi növény-liquor,** Bernhard O. W.-tól Lindauben, mindennemű gyofél palack **1 frt 40 kr.**, egy negyed palack **70 kr.**
- Amerikai köszvénykenőcs** legjobb szer minden köszvényes és csuzos baj nevezetesen hátgerinczbaj, tagzsugatas, csipőbántalom, feloldali fejförcs, ideges fogfájás, fülszagatas stb. ellen **1 frt 20 kr.**
- Angol csoda balzsam** 1 üveggel **50 kr.**
- Fiakerpor,** hurut rekedés, köhögés stb. ellen, 1 doboz **3 kr.** bérmentes megküldéssel **60 kr.**
- Fagy-balzsam,** Pserhofer J.-tól. Évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemű fagybajok és idült sebek stb ellen, 1 tégely **40 kr.** Bérmentes megküldéssel **65 kr.**
- Stoll Kola-készítményei** a gyomor és idegek legkitűnőbb erősítő szere.
- Kola Elixir vagy bor,** 1 liter **3 frt**, fél liter **1 frt 60 kr.**, egy negyed liter **85 kr.**
- Golya-balzsam,** a legmegbizhatóbb szer a golyvánál, 1 üveggel **40 kr.** Bérmentes megküldéssel **65 kr.**

- Elet-essencia (prágai cseppek)** megromlott gyomor, rossz emésztés mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszser. Egy üvegcsé á. **22 kr.** 12 ü. **2 frt.**
- Por lábizzadás ellen.** Ezen szer eltávolítja a lábizzadást és az abból származó kellemetlen büzt. A lábballit kiméli és ártalmatlan szernek van bebizonyulva. Egy doboz **50 kr.** Bérmentesen **75 kr.**
- Keskeslevelű utifü-nedv,** általános ismeretes kitűnő háziszser a hurut, rekedés, görcsös köhögés stb. ellen. 1 palack ára **50 kr.** Két palack bérmentes megküldéssel **1 frt 50 kr.**
- Tannochinin-hajkenőcs,** Pserhofer J.-tól évek óta az orvosok által valamennyi hajnövesztőszer között a legjobbnak elismerve. 1 csinosan kiállított nagy sze'ence ára **2 frt.**
- Egyetemes tapasz,** prof. Steudel-tól a vagot ésszurt sebek ellen, mindennemű roszindulatu gyülések ellen, még az időnkint kifokadó idült lábdaganatok ellen is, a körmömméreg ellen, a seb- és gyuladásos mellek, minden ezekhez hasonló bajok ellen sokszorosan jónak bizonyult. Egy tégely ára **50 kr.** Bérmentes megküldéssel **75 kr.**
- Egyetemes tisztító-só,** Bullrich A. W.-tól. Kitűnő háziszser a megzavart emésztés minden következményei u. m. fejfájás, szédülés, gyomor-görcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb.ellen, 1 csomag **1 frt.**
- Mia-Poka,** kiváló szer egyoldalú fejszagatas, fogfájás, szagatasok stb ellen. Ára **1 frt.**

PSERHOFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“ BÉCS I., SINGERSTRASSE 15.

Az itt felsorolt készítményeken kívül még az összes magyar lapokban hirdett valamennyi bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegesség készletben tartatnak, s a notalán raktáron nem levő cikkek kinátra pontosan s a legutányosabban beszerezhetnek. Megküldések posta útján a pénz előleges beküldése mellett a legyorsabban teljesíttetnek; nagyobb megrendelések az összeg utánvétele mellett is küldésnél. Valódiaknak egyedül csak azon labdacok tekinthetők, melyeknek használati utasítása Pserhofer J. névaláírással vannak ellátva, melyek minden doboz tebejn ugyanazzal a névaláírással bírnak veres nyomásban. Fent nevezett különlegességek kaphatók Budapesten is: **Török József** gyógyszerésznél Király-utca 12. és **Erger A. Fia** (Nador-gyógyszertár) Váci-körút 17.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek.

Uj ruhafestőde- és vegytisztító

gyűjtő-telep, Nagyvárad, Fő-utca, Orsolya-zárdával szemben.

ALAPÍTÁTOTT 1830.

ALAPÍTÁTOTT 1830.

Van szerencsénk ajánlani a modern technika legújabb vívmányai szerint
gőzerőre ujonnan berendezett gyárunkat

festésre és vegyi tisztításra.

Utczai és bái toilettek, uri-, női és gyermek ruhák, papi és tisztí egyenruhák stb., himzések és kézimunkák, csipkék, szövet és csipke függönyök, kendők, butorszövetek és selymek *tisztítanak és festetnek*

a legmérsékeltebb árakon.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

NYÁRY JÓZSEF és FIAI

ruhafestő és vegytisztító gyárosok.

(202) 9-6

Tessék árjegyzéket kérni.

Mossatok a hírneves

„LESSIVE PHENIX“

franczia mosószerrel!!!

Egyedelárusítás Nagyvárad részére

Janky Antalnál,

Kádár és Kissnél,

hol részletes prospektusok ingyen kaphatók.

231 5-5

Túlhalmozott raktár miatt leszállított árak.

Főmagasságu *Dr. Schlauch Lőrincz* ur Ő Eminenciájának szállítója.

SZILÁDKY és TÁRSA

NAGYVÁRADON, BÉMER-TÉR, POYNAR-FÉLE HÁZ.

FÉRFI RUHÁK.

Midőn a gazdag választéku **angol** és **francia** kelmékkel berendezett raktárunkat a t. közönség figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemlíteni, hogy

a külföld legújabb eredeti divatcikkei

nagy választékban nálunk kaphatók s — tekintettel a divat haladására — a jó munka és izléses divat keresztülvitelére a legkitünőbb erővel rendelkezünk.

Szövetek mérték szerinti eladása gyári árakon.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és mintákkal szolgálunk.

(214) 6-20

Jutányos, határozott árak.

Túlhalmozott raktár miatt leszállított árak.

5000 rózsafa eladó 5000

Szép diszfák, bokrok és disznóvénnyek,

nemkülönbben igen szép, magról nevelt

fenyőfák

jutányos árban kaphatók 238 6-10

Nagyváradon, a Rhédey-kerti faiskolában.

Nagyobb vásárlásnál külön engedmény, árjegyzék kívánatra bérmentve.

5000 rózsafa eladó 5000